REGIÆ CELSITUDINI

COSMI III.

MAGNI ETRURIÆ DUCIS

PHILOSOPHICAS HAS THESES

ÆTERNI OBSEQUII IN TESSERAM CONSECRAT

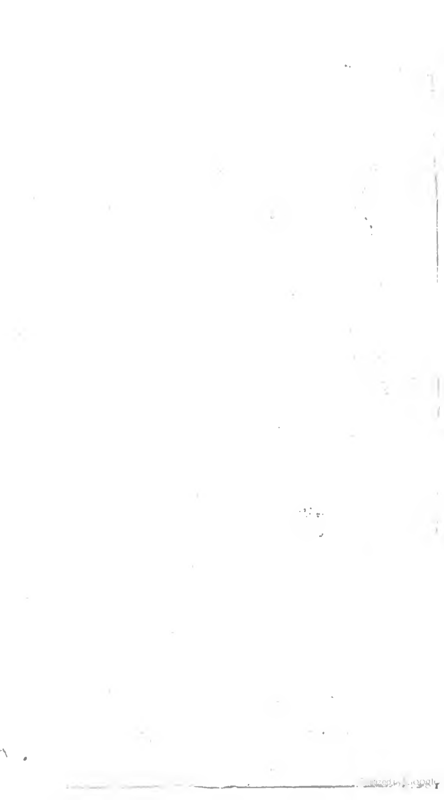
Et in Templo Florentino Societatis Jesu

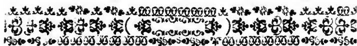
PUBLICE PROPUGNANDAS PROPONIT

JOSEPH ANTONIUS LIBORIUS PESENTI PISCIENSIS.

FLORENTIÆ.
Apud Michaelem Nestenium. MDCCIII.
SUPERIORUM PERMISSU.

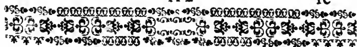

REGIA CELSITUDO.

D auguſtum R. C. Tuæ Thronum, in quo ſpectator unà amantiſſimorum Civium, & grande ſpectaculum reſides, noſtra procumbit Philoſophia; inventura decus ſupra votum, extra fidem, Tibique, quod alia ope fruſtrà contendat, æquale, ſi Tuum Patrocinium exoret; de quo non libet ambigere: illa ipſa Magnitudo, quæ Caput Cœlo inſerit Mediceis in Sideribus, quamvis intuentium aciem defatiget, & arceat: at germano quodam ſplendo-

Beneficentiæ animum allicit, ac recreat: hanc
nim indolem præferunt amplissima Tua decora,
luceant non sibi, sed aliis: alios quippe omnes
um in sinu Claritatis Tuę recipis, vel ex eo specta-
les reddunt, Te verò nequeunt clariorem facere,
uem inveniunt. Vivis jam diù de tuo Major, qui
aximus es de splendore Tuorum: quin etiam avi-
patrimoniū famæ cumulas in dies censu meliore
irtutum: quas quis unquam persequi valeat: prę-
rtim cum ex magna sui parte latitent, ut eas in
cculto deprehendas necesse sit. Ex quo consan-
uineos meos, ut intima penetralia procurarent
er summam Beneficentiam advocasti, jam tum
ovimus, quam malè de Te mereatur, qui te pro-
alàm, atque in Sole dimetitur. Satis amplum huc-
sque extitit pro aliis Encomium, quod de Nilo
linius edidit, qui postquam per subterranea tran-
ectus, dein in apertum prodit, ac septemplici ore
se in Mare exonerat tanta aquarum vi, ut probè
ictum fuerit: *QUODCUMQUE ELEGERIS EX HIS MARE EST*: Hoc
abes ipse, quod optimo cuique vix contigit pro-
alàm constituto, cum occultus graderis famulari
irtutum apparatu, atque in ipso veluti fonte exu-
erat purissimarum exuberantia aquarum. Hinc
lorentia his irriguis undis nativos subindè sese in
etus commodat, atque ipsa Aula candidissimos
ores promittit in dies, atque excludit. Sed aliquan-
o brevem vicit alveum Ubertas aquę. Propterea
omam adiisti, quam, dum vel ignotus gradere-

ris

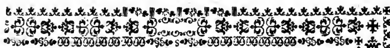
ris atque occultus, tanta, ut hac voce utar, illuvie gloriæ oppressisti, ut, cum sola illam impleat admiratio sui, nescia cæteroquin mirari rerum miracula, in admirationem Tui abjerit, & quem maximum dedimus, majorem recepimus, amantissimis scilicèt Sanctissimi Pontificis significationibus, atque Urbis Orbis Dominę Encomiis gravem. Nequicquam scilicèt Maxime Principum, ingentes animi Tui dotes occultare adlaboras: non poterit sanè unquam in tenebris versari tanta lux: splendet pulchrior, spectabiliorque ex modestiæ Tuæ penetralibus Pietas illa, qua cæteros Heroas supereminens, ac toto vertice supra es. Ut tuas cæles sollicitus laudes, vel Te invito, Virtus te prodit tua, tuamque famam ex intimjori, secretjorique conclavi, clam te, eductam per omnes Mundi plagas spargit, atque disseminat. Novit jam Novus Orbis, suspicitque stupore correptus, COSMI TERTII, in Sanctos religiosam, piamque Munificentiam, ipsæque Barbaræ, atque Idololatræ gentes, dum Indiarum Apostoli Sepulcrum à Te missum obstupescunt; discunt tandem quàm melior, atque sublimior sit Christianorum Principum in Superos Religio: dum illius Monumenti, pretium, splendorem, artem, pulchritudinem, magnificentiam, sitientibus oculis hauriunt, atque attonitis animis considerant; intelligunt Magni Ducis Etruriæ Celsitudinem, regium animum, atque potentiam, summisque laudibus COSMI TERTII no-

men, famamque ad Cœlum extollunt. Sic tandem dum Tu tanta cura, tantoque ſtudio tuam contegis Virtutem fallit Te ſagax, evolat expedita, atque utramque Solis domum, utrumque terrarum Orbem, novis ac melioribus complet exhilaratque ſplendoribus. Jam itaque Regia Tua Celſitudo nolens, atque invita ſummum gloriæ attigit apicem, Princeps ab omni parte laudis ſpectatiſſime. Majores tuos, quibus tantum haud unquam laudis contigit, deprimis non invitos, eo quod excedis. Quid ſupereſt adhuc niſi ut tribuamus quod Superi commune habent preces ſcilicèt & obſequia. Precabor enixis votis, ut Philoſophiam, quę dudum tuum venerabunda ad Solium procubuit, manu alleves, aſpectu recrees; ſenſit illa quidem jam tum facilem erga ſe tuæ Voluntatis illapſum, cum me ad hæc ſtudia excitaſti, & ſtimulos addidiſti: quandoquidem ſub Tuis auſpiciis adolevit, iiſdem annuentibus neceſſe eſt ut in aciem, ac pulverem deſcendat. Sic demum Philoſophica iſthæc Laurus Tuis manibus exculta, tuo favore cuſtodita, nullo corroſa dente ſuccreſcet.

REGIÆ CELSITUDINIS TUÆ

Addictiſſ. Humill. atque Obſequentiſſ. Servus, ac Subditus.

Joſeph Antonius Liborius Peſenti.

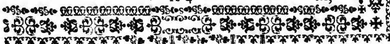
THESES PHILOSOPHICÆ.

EX LOGICA.

1 DAtur Logica Artificialis, hoc eſt, habitus ſtudio; & exercitatione acquiſitus regulativus per regulas certas, & infallibiles operationum noſtri intellectus, & eſt ad alias ſcientias totales acquirendas ſolùm moralitèr neceſſaria; Eſt virtus intellectualis ſecundùm partem Analyticam, Topicam, & Sophiſticam; Eſt vera ſcientia ſimplicitèr, & adæquatè practica; Benè dividitur in Docentem, & Utentem, prima eſt, quę dat pręcepta quaſi in abſtracto definiendi, ſyllogizzandi, &c. Secunda eſt, quæ per ſua præcepta actu dirigit operationes intellectus; Habitus autem Logicæ docentis, & habitus Logicę utentis non realiter, ſed per intellectum ſolùm diſtinguntur.

2. Suppoſitis variis Objecti acceptionibus, & diviſionibus, objectum materiale Logicæ non ſunt voces, neque res omnes, neque intellectus, itaut Objectum attributionis ſit, vel voces rectè diſpoſitæ, vel res rectè cognitæ, vel intellectus rectè intelligens, ſed Objectum materiale ſunt operationes intellectus, quatenus dirigibiles, Objectum formale eſt ipſa rectitudo, & operatio recta eſt Objectum attributionis, & licèt Objectum adæquatum Logicæ ſint omnes tres operationes, aſſerimus tamen Objectum principale Logicæ Ariſtotelicæ eſſe ſyllogiſmum demonſtrativum.

3. Entia rationis Logica, ut eſſe cognitum, eſſe genus, &c. & univerſim omnes ſecundæ intentiones Logicæ non conſtituuntur formaliter per aliquam relationem fictam, neque per aliquod ens diminutum, atque abuſivum, ſed ſunt denominationes extrinsecę reales provenientes à formis realibus, ſcilicèt cognitionibus taliter,

ter, vel taliter tendentibus in objecta. Universale Logicum est unum aptum prædicari de pluribus; in ipsa actuali prædicatione retinet universalitatem; rectè dividitur in quinque quasi Species, quæ sunt Genus, Species, Differentia, Proprium, & Accidens; hæc quinque prædicabilia benè definiuntur solitis definitionibus, Genus, ut habeat rationem prædicabilis, requirit plures Species saltem possibiles, prædicatur de suis inferioribus per modum totius potestativi, & habet rationem partis actualis componentis unà cum differentia Speciem. Differentia specifica consistit in dissimilitudine essentiali plurium in eodem genere contentorum; rursus dicimus repugnare Speciem immultiplicabilem. Individuum est, quod de uno tantum prædicatur, potest abstrahi ratio communis ab omnibus individuis in particulari.

4. Voces significant primariò, & immediatè res, secundariò verò, & mediatè conceptus. Veritas formalis est conformitas cognitionis cum objecto sicuti est in se, datur solùm in actibus judicativis; non reperitur ergo in rebus, neque in sensibus, neque in simplici apprehensione, in quibus tantùm reperitur veritas materialis, & radicalis. Veritas formalis non suscipit magis, & minùs, licèt suscipiat falsitas, adeoque una propositio, licèt non possit alia verior esse, potest tamen esse falsior. Non est adæquatè intrinseca actui vero. Ex duabus propositionibus contradictoriis de futuro contingenti, tàm absoluto, quàm conditionato altera est determinatè vera, & altera determinatè falsa, etiam prescindendo à Divina scientia, & à Divino decreto. Actus semel verus non potest transire in falsum, nec è contrario.

5. Discursus est progressus intellectus ab una notitia in aliam; hinc sequitur ad rationem discursus requiri pluralitatem notitiarum, itaut una notitia ab alia inferatur. Discursus includit essentialiter non solum conclusionem, sed etiam præmissas. Syllogismus est oratio, in qua quibusdam positis aliud quid à positis necesse est contingere, eo quod hæc sint. Vis syllogistica fundatur in illis principiis dictum de omni, & dictum de nullo. Positis præmissis, quibus intellectus assensum præstitit, necessitatur, ad assensum conclusionis, tum quoad specificationem, tum quoad exercitium. Demonstratio est syllogismus faciens scire; alia est à priori, alia à posteriori. Demonstratio à priori procedit ex veris, primis immediatis, & notioribus, causisque conclusionis. Datur scientia de novo, quæ non est pura reminiscentia, & definitur cognitio certa, & evidens demonstras de suo objecto proprietates per certas demonstrationes. Dividitur in practicam, & speculativam, quę diversitas desumitur ex fine utriusque. Possunt in eodem intellectu stare simul actus veræ scientię, opinionis, & fidei tum divinę, tum humanæ circa idem objectum materiale.

EX PHYSICIS.

1. PHYSICA, quæ est vera Scientia speculativa habet pro objecto attributionis corpus naturale, ut naturale. Principia intrinseca corporis naturalis sunt illa, quæ neque ex aliis, neque ex alterutris, sed ex his omnia fiunt. In fieri corporis naturalis sunt tria, scilicèt Materia, forma, & ejus privatio; In facto esse sunt duo, nimirum Materia, & Forma; Materia prima, quæ est substantia incompleta, definitur positivè, & negativè, positivè sic: Est primum subjectum uniuscujusque, ex quo fit aliquid cum insit, non secundum accidens, & si aliquid corrumpitur in hoc abibit ultimum; Negativè definitur, quod per se ipsam neque est quid, neque quantum, neque quale, neque aliquid aliud, neque negationes horum, sed id, de quo omnia prædicantur, est ingenerabilis, & incorruptibilis, est pura potentia physica, non metaphysica, quia includit actum entitativum; Habet propriam existentiam, per quam saltem inadæquatè existit, præscindendo ab existentia formę; & licèt materia prima non possit naturaliter existere spoliata omni forma substantiali, supernaturaliter tamen potest; Appetit appetitu innato omnes formas, non quidem appetitu simultatis, sed simultatè appetitus. Hic appetitus est indistinctus à materia, & est appetitus æqualis ad formas inequales. Necessitas materiæ primæ colligitur ex conceptu quidditativo transmutationis substantialis, & ex universalissima inductione in cæteris mutationibus, tum naturalibus, cùm artificialibus.

2. Forma substantialis definitur communiter: Ratio ipsius quidquid erat esse rei; Formæ materiales educuntur de potentia materiæ; Formæ spirituales sicut non substentantur à materia, ita nec in illius potentia continentur, nec ex illa educuntur, sed creantur à Deo. Falsissima est, imò periculosa in fide sententia Atomistarum negantium omnes formas substantiales (excepta anima rationali) & omnia accidentia physica distincta à substantia, & motu locali corporum, & constituentium omnes mutationes substantiales, & accidentales mutationes per meram Atomorum diversimodè figuratarum combinationem. Dantur igitur in compositis naturalibus, præter formas accidentales formę etiam substantiales, quæ sunt veræ substantiæ incompletæ, & partes compositi actuantes materiam, cum qua constituunt substantiam completam.

Forma licèt sit pars principalior compositi, tamen non est tota illius quidditas. In eodem vivente non dantur simul, præter formam totalem aliæ formæ, vel corporeitatis, vel partiales, adeoque Caro, Os, Cor, &c. solum materialiter, & non formaliter differunt

runt. Privatio formæ ſubſequentis eſt principium per ſe fieri corporis naturalis. Compoſitum præter materiam, & formam includit unionem, quæ nectit utrumque extremum. Hæc unio eſt modus ſubſtantialis ſuperadditus materię, & formæ eſſentialiter requiſitus ad conſtituendum unum compoſitum, in quo unica tantum datur unio recepta in materia. Non diſtinguitur realitèr compoſitum à ſuis partibus collectivè ſumptis.

3. Natura definitur: Principium, & Cauſa, motus, & quietis ejus, in quo eſt primo, & per ſe, & non ſecundum accidens; Ars dicitur naturæ imitatrix, quia applicando activa paſſivis producere poteſt plures effectus naturales: Ars Chymica directivè concurrens verum aurum efficiens repugnat moraliter, non phyſicè; Cauſa eſt principium determinans cum virtute adeſſe aliquid; Alia eſt materialis, alia formalis, alia efficiens, alia finalis. Negamus in cauſis efficientibus mutuam cauſalitatem, & admittimus poſſe ſupernaturaliter eumdem numero effectum pendere à duplici cauſa totali. Cauſa ad hoc ut agat indiget conditionibus requiſitis ad agendum, ſcilicet, ut detur approximatio, diſſimilitudo, & diſtinctio inter agens, & paſſum; Negamus actionem in diſtans naturalitèr loquendo, & actionem ſimilis in ſimile in qualitatibus corruptivis.

4. Actio, quæ definitur: Actus hujus ab hoc non diſtinguitur realiter à paſſione, quæ definitur: Actus hujus in hoc; Probabilius eſt actionem recipi in paſſo. Cauſa finalis eſt illa, cujus gratia cætera fiunt; Virtus cauſæ finalis eſt ſola bonitas appræhenſa vera, vel apparens ipſius finis. Sola agentia intellectualia agunt formalitèr propter finem. Subſtantia producitur immediatè ab accidentibus, tamquam à cauſa inſtrumentali.

5. Deus immediatè, & neceſſariò concurrit ad omnes, & ſingulos effectus cauſarum ſecundarum; Hic concurſus Dei non eſt phyſica prædeterminatio, quæ multiplici ex capite repugnat, & præſertim ex eo, quod non cohęreat cum libero arbitrio, & repugnet potentiæ reſiſtendi, & diſſentiendi, faciatque Deum authorem peccati [quæ tamen non cenſoriè dicimus, ſed illativè] ad quod Deus nullo modo prędeterminat voluntatem creatam, etiamſi peccatum conſideretur ſecundum eſſe materiale; Per hoc tamen non negamus, imò aſſerimus Deum prædefinire actus bonos creaturæ; Eſt igitur concurſus Dei in actu primo cum cauſis ſecundis exhibitio Omnipotentiæ indifferentis; In actu verò ſecundo eſt ipſa actio, qua Deus, & creatura indiviſibilitèr agunt.

6. Motus, qui eſt pręcipua proprietas corporis naturalis, definitur: Actus entis in potentia, prout in potentia, quæ definitio convenit ſucceſſivis, & inſtantaneis motibus. Dividitur motus in motum generationis, alterationis, augmentationis, & in motum localem.

Gene-

Generatio est mutatio totius in totum nullo sensibili remanente, ut subjecto eodem; ejus terminus formalis est sola unio. Subjectum inhæsionis accidentium materialium non est totum compositum, sed materia prima, in qua recipiuntur mediante quantitate; Hinc negamus fieri resolutionem usque ad materiam primam in generatione substantiali. Alteratio corruptiva est mutatio in qualitatibus contrariis; aut mediis manente eodem subjecto sensibili; est motus successivus, & continuus; Intensio qualitatis alterativæ fit per additionem gradus homogenei ad gradum in eadem parte subjecti.

7. Locus physicus est superficies prima corporis continentis immobilis; Præter locum extrinsecum datur etiam locus intrinsecus, seu ubi modaliter distintum à loco extrinseco, & corpore locato; Per hoc ubi res est formalitèr in loco, & per idem determinatur ad hoc ut sit potiùs in uno, quàm in alio loco. Supernaturaliter non implicat penetratio corporum, licèt repugnet naturalitèr; potest idem corpus de potentia Dei absoluta esse in pluribus locis non solum definitivè, sed etiam circumscriptivè, non potest tamen replicari ipsum ubi. Non potest dari creatura, quæ sit, & nullibi sit.

8. Vacuum philosophicè consideratum est locus realis carens corpore contento; repugnat naturalitèr; plura experimenta, quæ afferuntur à nonnullis ad probandum dari naturalitèr vacuum non probant intentum, & in specie experimentum præclarissimi Mathematici Evangelistæ Torricelli de Barometris, seu Vitris Fistulis cum Hydragyro non probat in segmento extante, seu parte relicta à Mercurio descendente usque ad certam mensuram esse vacuum; adeoque egregiè allucinantur illi, qui dicunt esse demonstrationem ocularem loci sine locato in prædicto segmento extante Barometri; immò reponimus esse demonstrationem ocularem loci cum locato.

9. Rursus machina Pneumatica Roberti Boyle, neque probat fieri vacuum in Recipiente, quod est vas vitreum, negamus enim totum aerem Recipientis deducto pluries embolo, commeare in Anthlyam, attenuatur quidem aer in tali casu, totus non extrahitur; ex tali autem aeris attenuatione sequitur ut non possit deservire animalium respirationi; dum autem animal in recipiente positum respirare nequeat, mirum non est si intereat; idem dicimus de cæteris Phœnomenis, quæ succedunt in prædictis experimentis non probari ex illis fieri vacuum. Natura igitur, quæ maximè abhorret à vacuo, utitur tamquam instrumentis vi elastica corporum, virtute trahente embolum in Anthlys, aeris pressione, tensione, gravitate, (si verè gravitet) levitate, rarefactione, & densitate corporum ad impediendum vacuum; Cum toto hoc tamen asserimus præsertim contra Chartesium per Divinam Omnipotentiam posse fieri vacuum, & in tali casu potest fieri motus gravium, & levium,

alii-

aliique motus, dummodo non fiat nova corporum disjunctio. Datur vera corporum rarefactio, & condensatio independenter à vacuitatibus, & introductione, vel exclusione corpusculorum.

10. Tempus est mensura, seu numerus motus secundum prius, & posterius; præter tempus extrinsecum datur etiam intrinsecum, scilicèt duratio, quæ est modus superadditus determinativus rei, ut hoc potiùs quàm alio tempore duret, implicat creatura, quæ, sit, & nunquàm sit.

11. Admisso infinito synchathegorematico negamus omne infinitū cathegorematicum creatum, negamus etiam possibilem esse creaturam perfectissimam, qua perfectior sit impossibilis. Negamus etiam creaturam aliquam potuisse esse ab æterno, vel sit permanes, vel successiva.

12. Quantitas est accidens distinctum à re quanta, ejus effectus formalis non est extensio localis, aut extensio partium in ordine ad se, aut ratio mensuræ, sed est naturalis impenetrabilitas subjecti, cui inest, cum alio subjecto eodem accidente affecto.

13. Continuum non componitur ex indivisibilibus, sive hęc indivisibilia sint mathematica, ut voluit Zeno, sive sint formalitèr indivisibilia, & virtualitèr divisibilia, sive indivisibilia divisibilitèr locata, quæ alio nomine vocantur puncta inflata, sive sint indivisibilia physica, quæ vocantur minima physica.

14. Probabilius existimamus cum Aristotele continuum componi ex partibus divisibilibus in infinitum non actu, sed potentia tantùm distinctis, & hanc sententiam problematicè tantùm propugnamus.

15. Mundus est simplicitèr perfectus, & unus; non est animatus; non fuit, nec potuit esse ab æterno. Cœli, seu regiones stellarum sunt liquidæ. Negamus systema Copernicanum, & admittimus Thyconicum. Syderibus fixis inest lux innata. Agunt sydera in hæc inferiora non solum per lucem, sed etiam per alias influentias. Elementa, quæ remanent in mixtis solum virtualiter sunt quatuor, scilicèt Terra, Aqua, Aer, & Ignis, & constant ex materia, & forma substantiali distincta à primis qualitatibus. Unicuique elemento conveniunt duæ ex primis qualitatibus una in summo, alia in excellenti; Sunt autem primę qualitates quatuor, omnes positivæ, & activæ, nimirum Calor, Frigus, Humiditas, & Siccitas. Virtutes motrices elementorum sunt distinctæ à substantia ipsorum elementorum, & à combinatione, & temperamento primarum qualitatum, & sunt qualitates positivæ. Elementa in propriis locis non gravitant, neque levitant.

16. Anima benè definitur actus primus corporis organici physici potentia vitam habentis. Conceptus vitæ in actu secundo est perfectio simplicitèr simplex, & prædicatur univocè de Deo, & creaturis. Non dantur in eodem vivente, nec simul, nec successivè plu-

res animæ, ſed ſolùm unica anima, quæ eſt principium plurium operationum vitalium; Partes fluidæ, & humores non ſunt animati; partes verò, quæ vivunt in actu ſecundo, ut Organa, Caro, Nervi, Pili, Ungues, &c. animantur. Omnes animæ præter rationales ſunt materiales, adeoque diviſibiles. Potentiæ animæ nec inter ſe, nec ab anima diſtinguuntur realiter.

17. Potentiæ animæ vegetativæ ſunt nutritiva, augumentativa, & generativa. Eſt veriſſima ſententia de circulatione ſanguinis in corpore animalis. Potentiæ animæ ſenſitivæ ſunt ſenſus, tum interni, tum externi. Dantur ſpecies impreſſæ non ſolùm in potentia viſiva, ſed etiam in aliis ſenſibus. Viſio fit per introſuſceptionem ſpecierum non per extramiſſionem radiorum. Lux eſt qualitas phyſica, & non ſunt corpuſcula evibrata à Sole, Stellis, vel alio corpore luminoſo, ut falsò imaginantur nonnulli; Prẹter colores apparentes, & tranſeuntes, dantur etiam colores reales, & permanentes. Fit viſio in Retina. Allucinantur ergo aliqui Atomiſtæ docentes nullum alium dari ſenſum in animali prẹter tactum, qui prout magis, vel minus acutus diverſimodè nominatur nunc oculus, nunc auris, &c. ſenſationes verò aliud non eſſe, quam titillationes, ſeu vellicationes atomorum ſenſibus occurrentium, qui ſolum ratione diverſarum vellicationum, quas percipiunt diverſificantur inter ſe. Anima rationalis eſt forma informans corpus humanum, eſt immaterialis, indiviſibilis, & immortalis; habet anima rationalis duplicem ſtatum, alium in corpore, alium extra corpus, utrumque tamen illi connaturalem.

EX METAPHYSICIS.

1 METAPHYSICA, quæ eſt Scientia ſpeculativa, habet pro objecto adæquato ens reale, quod ens reale benè explicatur, quod ſit illud, cui non repugnat exiſtere phyſicè; perfectè præſcindit à ſuis differentiis, & differentiẹ ab ente; adeoque conceptus entis reſpectu Dei, & creaturæ, ſubſtantiæ, & accidentis eſt univocus. Poſſibilitas actualis alterius mundi non eſt aliquid phyſicè exiſtens intrinſecum mundo poſſibili, & à Deo contradiſtinctum, quocumque modo vocetur, ſive ens diminutum, ſive ens abuſivum, neque talis poſſibilitas eſt ſola denominatio extrinſeca ab omnipotentia Dei potente alium mundum creare, ſed eſt poſſibilitas intrinſeca, quæ conſiſtit in hoc, quod ſi alter mundus exiſteret, non ſequerentur duo contradictoria. Poteſt intellectus cum creatus, tum increatus facere ens rationis metaphyſicum, & concipere impoſſibile, quod ens

rationis definitur esse illud, quod tantum habet esse objectivè in intellectu. Negationes objectivæ sumptæ formaliter non identificantur cum ente positivo, neque sunt aliquid à parte rei, quod dicatur ens negativum, sed propriè loquendo nihil sunt independenter ab intellectu. Essentia in rebus creatis non distinguitur ab existentia. Attributa entis sunt tria, scilicet unum, verum, & bonum. Unitas in abstracto est negatio divisionis; superaddit supra ens negationem.

2. Unitas alia est universalis, alia numerica, seù individualis. Universale metaphysicum est unum aptum esse in multis; non datur à parte rei, nec in singularibus, nec extra singularia, neque in Ideis Platonicis, sed solum in intellectu creato, à quo solo fit per cognitionem directam, & præcisivam, non obiectivè, sed formalitèr. Principium individuationis, seu unitatis numericę non desumitur à materia, vel per ordinem ad ipsam, neque per ordinem ad circumstantias materiales, sed est ipsa entitas cujuslibet entis singularis. Identitas realis est summa unitas extremorum, quà major dari non potest, dicens ipsorum consensum in omni omninò perfectione cum mutua affirmabilitate in recto. Distinctio verò est vera extremorum de se invicem negabilitas in recto.

3. Inter gradus metaphysicos realiter identificatos nulla datur distinctio media inter realem propriè dictam, & rationis. Negamus etiam in creaturis omnem distinctionem virtualem, vel sit extrinseca, vel intrinseca, quæ sit capacitas ex parte objecti ad sustinenda prædicata contradictoria; solum igitur agnoscimus inter prædictos gradus distinctionem rationis ratiocinatæ. Hinc negamus præcisionem objectivam. Denique ens reale benè dividitur in decem prædicamenta, quæ sunt: Substantia, Quantitas, Qualitas, Relatio, Actio, Passio, Quando, Ubi, Situs, Habitus. Substantiæ conceptus benè explicatur per hoc quod sit principium per se subsistendi, & aliis substandi. Dividitur in primam, & secundam, hoc est in singularem, & universalem. Relatio alia est prędicamentalis, alia trascendentalis; prędicamentalis non consistit in solo fundamento, nec in sola ratione fundandi, nec est entitas modalis distincta à termino, fundamento, & ratione fundandi, sed constituitur formalitèr per utrumque extremum posita ratione fundandi. Nec datur adæquatè ad terminum non existentem.

LAUS DEO.